

5) випадковий відбір.

Література:

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

2. Наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684 «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1021-15>

Катерина Антоняк

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Валігура В. А.

КОРПОРАТИВНИЙ ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Діяльність будь-якого суб'єкта господарювання супроводжується сплатою податкових платежів, тому врахування податкових факторів в управлінні підприємством є очевидним. Теоретично, податки не повинні управляти діяльністю підприємства та суттєво змінювати філософію бізнесу. Сценарій відносин підприємства з державою щодо податкових питань впливає на вибір системи проведених у сфері податкового обліку заходів (податкову політику підприємства).

Оптимізація оподаткування зводиться не лише до мінімізації податків, це поняття набагато ширше і його інструментами є відтермінування сплати податків, зменшення суми «живих» коштів, що сплачуються до бюджету, та інші. «Усі вони вигідні з точки зору фінансового менеджменту: грошові кошти залишаються в розпорядженні суб'єктів господарювання і дають прибуток, не зменшується сума обігових коштів (а це особливо актуально, коли їх недостатньо), що також сприяє збільшенню прибутку, тощо».[1]

Суб'єкти підприємництва не можуть обійтися без податкових витрат, проте вони можуть управляти цими сумами, зокрема, цього можна досягти належною організацією корпоративного податкового менеджменту.

Податковий менеджмент підприємства передбачає розробку управлінських рішень, спрямованих на формування фінансового потенціалу і підвищення його ефективності .[2,с.100]

Його основна мета полягає в активному впливі на чистий прибуток, його максимізацію при певних заданих параметрах ринкового середовища і кон'юктури. Ні в якому разі вона не повинна зводитись до абсолютної мінімізації податкових платежів.

Процесами, що забезпечують функціонування корпоративного податкового менеджменту є: [3,с.331]

1. Аналіз зовнішнього податкового середовища, прогнозованих нормативно-правових змін чинного законодавства, міжнародних конвенцій з питань оподаткування

2. Розробка податкової стратегії підприємства (податкове прогнозування) і виявлення можливостей легальної оптимізації податкових платежів на основі застосування особливостей оподаткування.

До таких особливостей, у першу чергу, відносять наявність різноманітних пільг у вигляді:

- зниження податкових ставок за окремими галузями і видами діяльності;
- звільнення від сплати податків окремих категорій підприємств;
- звільнення від сплати податку окремих видів господарських операцій і видів продукції (робіт, послуг);
- врахування регіональних відмінностей у системі оподаткування.

1. Податкове планування. Розробка системи планів підприємства передбачає оптимізацію виробничих альтернатив з урахуванням податкового навантаження і його перерозподілу в ринковому середовищі.

2. Податковий моніторинг господарських операцій, постійний оперативний аналіз джерел витрат, податкова експертиза проектів, договорів, а також розробка податкових схем проведення розрахунків.

3. Податковий облік і звітність. Його особливості й взаємозв'язки з бухгалтерським обліком створюють інформаційну базу податкового менеджменту.

4. Контроль виконання рішень у сфері податкового управління.

5. Організація взаємодії із внутрішніми структурами і зовнішніми суб'єктами. Внутрішні взаємозв'язки мають бути забезпечені з функціональними підрозділами маркетингу, менеджменту, бухгалтерією, юридичним відділом; зовнішні — з аудиторськими фірмами і податковими органами, суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

6. Оцінка результатів податкового менеджменту. Результатами податкового менеджменту можуть бути як коментарі до змін в оподаткуванні і на їх основі рекомендації відповідним підрозділам підприємства, так і проведення коригуючих дій щодо відхилень, які виникають.

Надійний спосіб оптимізувати податки - це оптимізувати всю діяльність підприємства таким чином, щоб вона здійснювалась найбільш ефективним способом. Такий підхід забезпечує більш ефективне і тривале скорочення податкових витрат на довгострокову перспективу.

Найбільш ефективним способом системного податкового менеджменту є інтелектуальне змагання між державою, що створює податкову систему, і групами податкового менеджменту підприємств, які включають фінансистів, бухгалтерів, юристів, податкових менеджерів[4,с.95].

Систематизація податкового менеджменту підприємства тісно пов'язана зі знанням і застосуванням норм податкового законодавства, яке на сьогодні характеризується як досить нестабільне й суперечливе, а практика його застосування супроводжується численними правовими та організаційними проблемами. Одна з основних причин конфліктів між підприємством і державою полягає в неоднозначному трактуванні конкретних норм права. Як приклад можна навести, зокрема, і той факт, що 70% представників тіньового бізнесу назвали основною причиною своєї нелегальної діяльності саме внесення регулярних змін до системи оподаткування, невпевненість у стабільності податкової системи і високі ставки податків.

Для успішного функціонування податкового менеджменту, на нашу думку, повинні бути такі умови: стратегія розвитку суб'єктів господарювання, їх бізнес-планів та бюджетів, готовність адміністрації здійснювати податкове планування на підставі стратегічних і тактичних планів, а також чітко сформульованих принципів управління.

Література:

1. Єлісеєв А.В. Організація податкового планування на підприємстві. (Електронний ресурс). – Режим доступу: - <http://www.vlasnaprava.info/ua>.

2. Безгубенко Л.М., Безгубенко О.Ю. Синергійні елементи й ефекти податкового менеджменту // Фінанси України. - 2010. - № 10. - С. 97-101.

3. Податковий менеджмент : підруч. / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кізіма, В. В. Карпова. – К. : Знання, 2008. – 525 с.

4. Скворцов Н. Н. Налоговый менеджмент: стратегия и тактика : в 10 кн. : практ. рук. / под ред. В. П. Давыдовой. – Кн. 1. От стагнации к стабилизации. – К. : Вища школа, 2002. – 222 с.